

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje za celo leto 14 K, za pol leta 7 K; za četrlet 3-50 K, mesečno 1.20 K. za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrlet 4 K; za Ameriko za pol leta 9-50 K za četrlet 4-80 K

Posredna številka 10 v.

Reklamacije so poštne prose. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati: Enostopna pett-vrstica (širina 88 mm) za enkrat 20 vin., večkrat po dogovoru.

24. številka

V Ljubljani, v soboto, dne 26. februarja 1910.

Leto XIII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo „Rdečega Prapora“, Ljubljana. — Za denarne pošiljave naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo „Rdečega Prapora“, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/11

Vabilo na naročbo.

Sodruge in prijatelje vabimo na novo naročbo, doseđanje naročnike pa, katerim je potekla naročnina koncem meseca februarja, da jo zopet obnovijo.

„Rdeči Prapor“

izhaja trikrat na teden ter velja

Za Avstro-Ogrske dežele:

za celo leto K 14.—

za pol leta „ 7.—

za četrlet „ 3-50

na mesec „ 1-20

Za Nemčijo:

za pol leta K 7-90

za četrlet „ 4.—

Za Ameriko:

za pol leta K 9-50

za četrlet „ 4-80

Obenem prosimo cenjene naročnike, naj priporočajo naš list svojim sodrugom, prijateljem in znancem, naj ga zahtevajo po gostilnah in kavarnah, v katere zahajajo in naj nam pošljejo naslove takih znancev, ki bi ga naročili, če jim ga pošljemo na ogled.

Upravništvo „Rdečega Prapora“.

Odgoditev goriškega deželnega zbora.

V Gorici, 20. februarja.

Prvo zasedanje novega deželnega zbora je bilo še precej dolgo. V našem listu nismo baš mnogo poročali o njem, ker v resnici ni bilo vredno. Če izvzamemo par sej, so bile vse neskončno puste, nekatere pa naravnost odurne. Pajer-Gregorčičeva

zveza je vladala tako jezuitično, da se je človeku kar gausilo. Največja skrb teh gospodov je bila, kako bodo paradirali pred svojimi volilci. Omenili smo že, kako se je en bloc sprejemala vsaka interpelacija ali prošnja, vložena od protinaravne koalicije. Tu ni bilo presojanja, premišljevanja, kaj se resne debate. Na predzadnji seji ni bilo nič manj kakor 250 točk, večinoma prošnje za podpore, ki so se skoraj vse sprejele. Koliko resnobe je v takem »reševanju«, si je lahko misliti. Koliko podpor se je dovolilo na prejšnjih sejah, niti ne omenjamo.

Nikakor ne ugovarjamo, da se dovoljujejo podpore potrebnim občinam za zgradbo cest, vodnjakov in mostov, ali pa dobroteljnemu zavodom. Ampak tukaj se je delalo z deželnim denarjem kakor z blatom. In odločeno moramo protestirati, da se razmetavajo deželna sredstva za strankarske namene, kakor se je delalo v goriškem deželnem zboru, kjer so sipali kar iz rokava podpore klerikalnim institucijam, katoliškim društvom i. t. d. Če bi imele obveljati take sege, bi imela vsaka stranka pravico do deželnega denarja, ne izvzemši naše, zakaj delavstvo plačuje deželne davščine kakor drugi ljudje.

Pa naj dajo številke nekoliko pojasnila.

Vsega skupaj se je dovolilo enkratnih podpor na italijansko stran 723.000 K, na slovensko 872.000 K; stalnih podpor pa Italijanom 4000 K, Slovincem 16.000 kron. Primanjkljaja ima proračun 1.200.000 kron. Ta se ima pokriti: 500.000 kron iz blagajniških preostankov, 600.000 kron pa s kreditno operacijo in z zvišanjem davka na pivo od 4 do 8 kron. Pri deželni umobolnici je proračun prekoračen za 600.000 kron, slovenski poslanci, ki so si šli ogledat stavbo, se pa po svoji lastni izjavi čudijo, da ni prekoračenje proračuna veliko večje. Imenitni inženirji so to à la Zlobec, Marinič, Manfredo in strašno jim je pri srcu skrb za racionalno deželno gospodarstvo!

Ob vsem tem se goriški delavci lahko vprašamo, kaj bomo mi imeli od tega dela. Žal, da nam ni treba daleč hoditi po odgovor. Nič — se glasi. In še enkrat nič. Za vse se je skrbelo, le za socialna vprašanja se ni brigal živ krst. Šolske reforme so ostale na luni. Učitelji in učiteljice bi lahko čakali na travo, da zraste, da bi se vsaj te najedli.

Sprejela se je tudi resolucija, ki naroča deželnemu odboru, naj izdela nov občinski volilni red, ki naj bi dal tudi delavstvu volilno pravico. To bi bilo prav lepo povedano, če ne bi poznali Pajer-Gregorčičeve zveze, od katere nima delavstvo pričakovati absolutno nič dobrega. Že danes moramo opozarjati delavce, naj dobro pazijo, ker smo prepričani, da bo treba boj za reforme.

Naravnost komendijantovski je bil konec tega zasedanja. Na tapet je prišla paradna točka, ki jo je »Prapor« že omenil: vseučilišče. Soglasno se je sprejel sklep, ki »zahteva« italijansko vseučilišče v Trstu in slovensko vseučilišče v Ljubljani. Kdo bi se ne smejal? Italijanski nacionalisti za slovensko vseučilišče, slovenski narodnjaki za italijansko univerzo! Čemu — to bi danes radi vedeli — čemu je bilo toliko protestnih shodov, toliko demonstracij, toliko hrupa v vseh oblikah, čemu blazni napadi na »breznarodne socialiste«, če glasujejo gospodje z obeh strani nazadnje brez težke vesti za tisto, kar so socialistom nekoč očitali kot najgrši greh?

Še en prizor se je insceniral v tej visoki zbornici, ki se mora omeniti. Na zadnji seji, ko so bile rešene že vse točke, je vstal neki Italijan liberalac in začel čitati interpelacijo, ki protestira proti namestitvi slovenskega učiteljskega v Gorici. Komaj je začel s svojim berilom, so vstali slovenski klerikalci in slovesno odmarširali iz zbornice. Vladni zastopnik je pa moral zaključiti sejo, ker ni bila sklepčna.

PODLISTEK.

Savičev pesimizem.

Dalje.

Take misli so rojile Saviču po glavi in so padale kakor sence v njegovo srce.

Ona mu je kmalu pregnala te skrbi. Dokazala mu je, da ni ponosna aristokratinja, kakor bi bil utegnil misliti, temveč da je dokaj prostodušno dekle, ki ima jako malo predsodkov, a nič globoko vkoreninjenih. V razgovoru se ni strašila nobenega predmeta. Včasih se je sicer zelo čudila, ako je videla velikanske razlike v njenem mišljenju, a vselej jo je lahko prepričal.

Tudi ona je nehote vplivala na njega v marsičem.

Nekoč sta se razgovarjala o siromaštvu. To vprašanje je njega vselej razburilo.

— Vi ne veste, kaj je beda, je dejal, ker je niste nikdar občutili, morda nikdar videli.

— Ali mislite, da nimam dobrega srca? je vprašala.

Oh! Dobrega srca! Kaj to pomeni? Z dobrim srcem ni pomagano bednim množicam.

— Ne? Jaz pa mislim, da treba baš dobrega srca. Ako bi bili vsi bogatini usmiljeni, bi bilo pomagano vsem revežem. Saj vem, da ni lepo, če se človek baha. A vam lahko povem, da podpiram siromake, kolikor le morem. Nikar ne mislite, da se hočem hvaliti; to vam pravim samo, ker je tako naneslo.

Rdečica jo je oblila ob teh besedah.

Res ima dobro srce! je pomislil Savič. Glasno je pa dejal:

— In vendar ne opravite nič z vsemi miloščinami.

— Ker niso vsi ljudje dobrega srca.

— Ne, temveč ker je beda zakon in z usmiljenjem ne zavržete postave. Drugih potov je treba in drugih moči.

— To mi ni jasno.

Savič ji je začel razkladati socialno vprašanje. Izkušal ji je pokazati, kaj je milost in kaj pravica. Ona ga je pazno poslušala. Mladi dijak je bil ves navdušen. Zdel se ji je kakor prorok. Njegov govor je močno učinkoval na njo. Vsa je gorela. Kar žela jo je morila po njegovih besedah.

— Kako govorite! Le pripovedujte mi, s čašom vas bom že razumela.

In on je govoril dalje, razkladal ji je vzroke trpljenja, z živimi barvami je slikal muke revežev...

— Prav imate, je rekla, vseskozi imate prav. Bogatini zaslužijo pravzaprav vašo jezo. Vse uživajo, kar izdelujejo žuljave roke in tistim, ki jim zidajo palače in pečejo pogače, povračajo komaj suho skorjo. Prav imate. Grozno je to. Vaše slike mi trgajo srce. Toda ne preklinjajte bogatinov! Vidite, mnogo jih je, ki ne razumejo. Saj tudi jaz nisem vedela, kako je. A sedaj vam obljubujem, da se bom učila, da bom umela vse. In tovarišica vam bom v vašem boju.

On ji je toplo stisnil roko.

— Ne preklinjam nikogar, a »bojevati se moramo.

Ob takih pogovorih sta se nujni duši približevali bolj in bolj. In on se je čutil od dneodne bolj srečnega.

— Kako bi bil mogel misliti, da ućakam tako srečo?

Na svetu ne ostaja nič tajnega. Njegovi tovarši, ki se niso nikakor mogli potolažiti, da ni zahajal z njimi v kavarne in krčme, so izvohali njegovo razmerje do Olge. Radi bi se bili ponorčevali, toda spričo njegovega resnega pogleda so jim zamrle vse šale na ustnih.

Njegova revščina ga je tudi sedaj še jako morila. Olgina mati bi mu bila lahko kaj pomagala, če ne drugače, tako da bi ga bila kje priporočila za učitelja otrokom. Toda on je bil ponosen, milosti in protekcije ni maral. Često je bil gladen, a vse je potrpel in nihče ni izvedel, kako se mu godi. Olgina ljubezen se mu je zdela zadostna odškodnina za vse. In ta ljubezen je bila res tako globoka, tako iskrena, da mu je dvignila dušo nad vse dnevne težave.

Da je bila njuna ljubezen utemeljena samo v čuvstvih, bi se bila morala kmalu ohladiti. Da sta bila povsem enaka značaja, bi se bila dolgotrajnost vgnezdila v duše. Toda bila sta si sorodna in vzajemno sta se izpopolnjevala.

Dalje prih.

Slepec, ki je šele prišel v Gorico, bi bil nemara mislil, da je bilo vse to resno. Ampak burka se je bila prav na lepem uprizorila po premisljenem dogovoru. Bilo je namreč na obeh straneh treba pokazati nekoliko narodnega radikalizma in scena je obema prav prišla. Ako bi bili Italijani resno mislili protestirati, bi ne bili vlagali interpelacije, ampak predlog in bi ne bili čakali na zadnje sejo, ko pomeni interpelacija toliko, kolikor bob ob steno.

Seveda pred zaključenjem se taka burka ne bi bila smela izvršiti, ker se tedaj ne bi bila mogla italijansko-liberalna slovensko-klerikalna kooperacija tako gladko nadaljevati. To so pa gospodje potrebovali, da so mogli spraviti pod streho, kar so hoteli in zlasti, da so mogli za svoje stranke dovolj globoko posegati v deželni žep. Ko so to dosegli, so si pa rekli: Zdaj je itak konec; zdaj lahko zaigramo malo narodnega korenjastva, ki bo koristilo nam in vam, pomenilo pa ne bo nič. In tako se je zgodilo.

Tako se je zaključila komedija goriškega deželnozbornskega zasedanja, ki bo za delavstvo prav draga, ne prinese mu pa ničesar. Zato ne moremo reči nič drugega kakor: Proč s takim deželnim zborom!

Krvav začetek bosenske ustave.

Avstro-ogrška vlada hoče na vsak način, da naj se prebivalstvo Bosne in Hercegovine navdušuje za novo ustavo. Ljudstvo se pa kar nikakor ne more ogreti tako kakor hoče gospod Burian, zakaj še turška ustava je bolj svobodomiselnost od tiste, ki so jo v nedeljo razglasili v anektiranih deželah. V drugih krogih se nezadovoljnost še nekako prikriva; socialno-demokratsko delavstvo pa ne mara hinavščine, pa je že prvi dan pokazalo, kako se čuti „osrečeno“. V Mostaru, glavnem mestu Hercegovine, je na dan razglasenja ustave tekla kri.

Zavedno delavstvo je takoj spoznalo, da se je v volilni red vložila vsa umetnost s tem namenom, da se delavstvu prepriča vstop v sabor. Volilci so se razdelili po verah, ustanovile so se kurije, tako da ne more delavstvo enotno voliti, razcepljeno pa seveda ne more priti do veljave. V nedeljo, ko se je slovesno razglasila ustava, se je zato v mostarskem Delavskem domu zbralo približno dvesto socialno-demokratskih delavcev, pa so odkorali v mesto, hoteči z mirno demonstracijo protestirati proti takemu volilnemu redu. Toda v Liškovi ulici jim je naenkrat trideset policistov zastavilo pot. Na čelu te „armade“ je bil okrajni predstojnik Defterdorović beg. Zadel je naenkrat ukaz, naj se ljudstvo „razide“. Davno je znano, kako je navadno v takih slučajih. „Ukaz“ sliši morda dvojica, trojica. Množica nikdar ne ve, kaj je pravzaprav. Že iz navadne radovednosti sili vse naprej. Tako je bilo tudi tukaj. A naenkrat so policisti imeli gole sablje v rokah in že so sekali na vse strani, pa so težko ranili dvoje sodrugov. Napad je ukazal okrajni predstojnik sam. Vodja policije se je sicer najprej branil, ker je razumel, da je napad z orožjem brez zmisla. A Defterdorović je zakričal „Na moju odgovornost“ in posledica je bila kri.

V tem se je zbralo že do šeststo ljudi, katere je policijska brutalnost silno razkačila. Neki sodrug je glasno protestiral proti tisti sirovosti, zato so ga aretirali in odvedli na policijo. Ta hip je množica razbila policijski kordon in se vlila proti policijskemu uradu. Tam je naletela na redarske jahače, ki so takoj začeli mlatiti po ljudstvu. Več delavcev so ranili, štiri so aretirali. Enega zadnjih so v uradu tako topli, da je omedlel.

Popoldne je bila delavska deputacija pri okrajnem glavarstvu, zahtevati, da se izpuste zaprti delavci. Pridružila se jim je tudi deputacija iz ostalih krogov prebivalstva. Aretirane delavce so na to izpustili, a že prej je bil eden obsojen na trideset, drug na petdeset kron globe. Tudi župan Komadi na je ostro grajal brutalnost policije.

V Sarajevu je vlada prepovedala manifestacijski spreved, ki so ga delavci hoteli prirediti. Tako je začelo ustavno življenje v Bosni in Hercegovini.

Zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah „Rdeči Prapor“!

Imate li bolečine?

Revmatične, protinske, glavobol, zobobol? Ali ste jih dobili vsled prepiha, ali prehlada? Poskusite vendar bolj hladni, zdravilni, krepljeni Fellerjev fluid z znamko „Elsafluid“. Ta je res dober! To ni samo reklama! Tucat za poskušnjo 5 kron franko. Izdelovalec je lekarnar Feller v Stubici, Elsin trg št. 262 (Hrvaško).

Politični odsevi.

* Od socialno-demokratske zveze so bili v sredo poslanci dr. Adler, Pernerstorfer, Seitz, Nemeč in Daszynski na Biernthovo vabilo pri njem, da se pogovore o aktualnih političnih vprašanjih. Zastopniki socialno-demokratske zveze so izjavili, da je za nje najvažnejše, porabiti reformo državnozbornskega pravilnika v ta namen, da se pospešijo in zaključijo socialno-politični zakoni, ki so že daljši čas v odsekih. S posebnim poudarkom so naglašali, da se bodo potrudili, energično pospešiti razpravo o socialnem zavarovanju, ki se tako vleče zaradi napačnega izdelanja zakona in zaradi nastopanja vlade.

* Seja klubskih načelnikov je bila v sredo. Predsedoval ji je predsednik zbornice dr. Pattai. Od ministrov so bili navzoči Biernth, Bilinski in Weisskirchner. Krščanski socialni Steiner je predlagal, naj bi se zakon o vojaških novakih brez prvega čitanja odkazal odseku, ker je nujen zaradi naborov, ki se imajo začeti 1. marca. Poslanec Seitz je odgovarjal, da zadene očitno zavlačevanje vlado, oziroma predsednika zbornice, ker se ni parlament prej sklical. Nikakor ne gre, da bi se opustilo prvo čitanje. Dr. Adler želi iz načelnih razlogov, da se napravi konec z navado, da se opušta prvo čitanje važnih zakonov. Končno se je sklenilo, da naj se vrši prvo čitanje, a da naj se ne zavlači preveč.

Predsednik Pattai je potem priporočal, naj bi se po rekrutnem zakonu obenem opravilo prvo čitanje proračuna in finančnih načrtov, potem pa zakon proti pijančevanju. Finančni minister je omenil, da manjka od napovedanih finančnih načrtov še dva, namreč zakon o davku na vino in zakon o monopolu na užigalice.

* Draginjski odsek je imel v sredo vendar sklepčno sejo. V debati je dejal poslanec Reumann: Mi ne obtožujemo radi draginje kmetov, ampak vlado, ki omogoča draginjo z visokimi carinami in z zapiranjem mej. Na prvi seji je bil dejal poslanec Goll, da bi avstrijska živinoreja lahko producirala več živine, da pa bo to šele tedaj storila, ko bo dosegala višje cene. Dejal je tudi, da se na enakem zemljiškem obsegu lahko pridobi več žita. Če se po teh besedah rodovitnost zemlje nalašč znižuje, se seveda ne more dobiti prava slika.

Poslanec dr. Remner je ostro polemiziral z agrarci. Mi živimo v zmernem podnebnju in tu se ne more nikdar producirati toliko živil, kolikor narašča prebivalstvo. Le z izseljevanjem bi se dalo to izravnati, socialni demokratje so pa nasprotniki izseljevanja. V planinskih deželah se ni moglo razviti pridelovanje pšenice, a razvija se industrija. Avstrijsko poljedelstvo ima sploh le eno bodočnost: Industrializiranje. S politiko visokih carin smo dosegli n. pr. to, da moramo svoj sladkor drago plačevati, tujini je pa naš sladkor cenejši od odtotnega. Visoka carina uničuje kmeta, ker mu podražuje produkcijske stroške. Podraževanje zemlje ima to posledico, da se kapitalizem polastaže tal in milijoni ljudi nimajo več upliva na zemljo. Naravno je, da smo nasprotniki prekupovanja, ampak smo za neposredno zvezo kmetov s konzumnimi društvi.

* Nižjeavstrijski deželni zbor se je v sredo odgodil. Zboroval je od 3. januarja in je imel 24 sej. V tem zasedanju je prišlo nasprotje med poslanci iz mest in z dežele v krščansko-socialni stranki popolnoma na dan.

* Med Avstrijo in Srbijo se začenja prava carinska vojna. Dne 31. marca 1909 je potekla naša trgovinska pogodba s Srbijo. Vsled aneksije in vojnega zaganja je bil srbski trg že skoraj popolnoma zaprt avstrijski industriji. Parlament je že v decembru sklenil pooblastilni zakon, ki daje vladi pravico, skleniti trgovinsko pogodbo s Srbijo. Ker pa Weisskirchner noče dovoliti uvoza mesa iz Srbije, brez te pravice pa Srbija nima nobene koristi, se ni pogodba sklenjena. Zato je pa srbska skupščina sklenila zakon, ki zvišuje carino za vsakovrstno avstrijsko blago. Tako modro se pri nas pospešuje gospodarstvo!

Rumunska socialna demokracija.

Minoli teden se je v Bukarešti osnovala socialno-demokratska stranka na tridnevem zboru. Doslej je bilo z delavstvom na Rumunskem približno tako, kakor do lanskega leta v Bosni in Hercegovini. Delavstvo je imelo mnogo strokovnih organizacij, mnogo gospodarskih bojev, organizirani delavci so se smatrali za socialne demokrate, ampak organizirane socialno-demokratske stranke niso imeli. Politični pritisk, ki je neprenehoma naraščal, jih je končno prisilil tudi do tega koraka.

Zbora, ki se je začel v nedeljo, se je udeležilo 99 delegatov iz 18 mest. Otvoril ga je v imenu socialno-demokratske Unije sodrug Jan Frimu, ki je začrtal zgodovino socializma na Rumunskem. Po volitvi predsedništva je zbor poslal sledeči brzojav mednarodnemu socialističnemu odboru v Bruselj:

„Ustanovni zbor socialno-demokratske stranke na Rumunskem pozdravlja svetovni proletarijat potom mednarodnega odbora in izjavlja, da se delavski razred Rumunije pridružuje nauku in taktiki mednarodnega gibanja.“

Prva točka dnevnega reda je bil strankin program. Poročevalec je bil sodrug Bujor, ki je dokazal potrebo socialno-demokratske stranke na Rumunskem in izjavil, da se mora program, ki naj vpoštevava posebne rumunske razmere, v svojih načelih naslanjati na programe zapadnih dežel. Po daljši debati se je sprejela načelna izjava in ob silnem navdušenju je sodrug Frimu razglasil, da je stranka ustavnovljena.

Potem se je razpravljalo o političnem programu. O volilni pravici pravi načrt: „Volilna pravica se zahteva za vse prebivalce dežele brez razlike narodnosti, vere in spola, ki niso člani kakšne tuje države.“ Sprejela se je tudi točka o enakopravnosti židov.

Drugi dan je Constantinescu poročal o gospodarskem programu, ki se v glavnih točkah vjema z avstrijskim programom. Važna je med drugimi zahteva, da se odpravijo vsi zakoni, ki prepovedujejo gospodarska društva in stavkovalno pravico državnih uslužbencev. Sprejel se je nadalje opravilni stranke. V strankino vodstvo so bili izvoljeni sodrug dr. Rakovski, Marinescu, Bujor, Georgescu, Frimu, Constantinescu in Vasilescu.

Tretji dan je Christescu prečital izjavo železničarjev, katerim je vlada razpustila organizacijo. Železničarji protestirajo proti progonom vlade in izjavljajo, da pristopajo stranki. Nadalje je Christescu poročal o strokovnem gibanju. V svojih bojih v času vladnih progono so delavci pretrpeli 941 dni zaporov, tisti delavci, ki so bili izgnani, pa še povrh 2844 dni. Zaduže leto je bilo 56 javnih velikih shodov, pa na tisoče strokovnih zborovanj. Stavk je bilo 107. Delavskih listov je pet. Strankino glasilo je „Romania Muncitoare“.

Dopisi.

Trst. Dr. Rybář je zopet na dveh shodih tolažil in „navduševal“ svoje volilce, v Rojanu in Škodnju v nedeljo, dne 20. t. m. Poročal je o delovanju državnega zbora in o svojem delu. Glede obojega nam je gospod državni poslanec sporočil negativen rezultat. Prišel je s praznimi rokami pred volilce in ternal o hudih časih. Sebe je tolažil s tem, da tudi drugi poslanci baje nimajo ničesar pokazati. V Rojanu je povedal, da so trije činitelji krivi, da je tako slabo: prvič je državne blagajne izpraznila aneksija Bosne in Hercegovine in zato ni mogoče iz njih ničesar dobiti, drugič je iskati vzrok gospodarski krizi v pomanjkanju pogodb z balkanskimi državami, ker je naš trg vsled pritiska agrarcev zopet za živino in žito z Balkana zaprt in so se zato podražila žila. In tretjič je pa obstrukcija preprečila vsako plodono delo državnega zbora. Prav dobro, gospod doktor, tudi Vi zvonite po toči in svojim volilcem ste povedali le pol resnice. Zamolčal je gospod doktor, da je on in njegov klub bil za aneksijo, zamolčal je, da so v prvi vrsti češki agrarci in poleg njih tudi slovenski klerikalci nasprotovali pogodbam z balkanskimi državami, in da on, dr. Rybář, z obema sedi v isti parlamentarni enoti, utajil je slednjič gospod doktor, da so baš češki radikalci, s katerimi se on in slovenski poslanci drže v bratovskem objemu s svojo brezumno obstrukcijo preprečili delovanje državnega zbora.

Če ni hotel dr. Rybář storiti svoje dolžnosti napram svojim volilcem in javnosti (naslanjamo se pač na oficijelno poročilo v „Edinosti“), odkrijemo pa mi to skrivnost. Dr. Rybář je s svojim predvidnim molčanjem hotel prikriti svojo lastno politično nedoslednost, drugič pa ni hotel, da bi padla senca na tisto slavno tržaško Slovanstvo. Zato se je tudi glasil zaključek v obeh govorih: tam prešerni Nemci, ki nas zatirajo, tu nedolžni in pohlevni Slovani, ki so zatirani. Zakaj ni prilil čistega olja gospod poslanec, zakaj ni odkril slovenskih lumparij?! Bolje bi bilo za tisti trpečji slovenski rod ob Adriji, da bi mu bil njegov poslanec resnico povedal, nego da mu nasiplja nekoliko peska v oči s slovanstvom in na konec zaključuje z radikalno frazo, „da ne bo votaliral vladi ne davkov ne rekrutov, dokler temu Slovanstvu ne popravi stare krivice“. Velik se je gotovo zdel dr. Rybář samemu sebi v tem trenutku, aplavz, ki je sledil tej frazi, ga je omamilo, da je za tisti hip pozabil, kako grozno majhen in pohleven je on na — Dunaju.

Sušak. Zadržani slovenski in hrvaški socialisti so priredili dne 22. januarja in 5. februarja dvoje veselje, ki sta se v vsakem oziru lepo obnesla. Mladi delavski klub diletantov je uprizoril igri „Kćerka rada“ (Hćerka dela) in „Tko je lopov?“ na splošno zadovoljstvo mnogostevilno zbranega

občinstva. Godbeni del je pa oskrbel mladi lam-buraški zbor, ki si je že pri prvem nastopu pridobil splošne simpatije. Slovenski in hrvatski delavci si znojo torej tudi ugodno zabavo napraviti sami v svojih organizacijah in zato nič ne potrebujejo tistih novih narodnih organizatorjev, ki se zdaj ponujajo po «Slovenskem Narodu», ker bi radi spravili Slovence še s Hrvati v nasprotje.

Domače vesti.

— Na imovitejše Slovence v Trstu apelira v «Edinosti» od 17. t. m. neka naivna narodno-delavska duša. Le oni zamorejo menda zagotoviti obstanek slovenskim delavcem — dolžni so to storiti iz človekoljubja (!) in usmiljenja (!) v prvi vrsti in v drugi vrsti kot — narodnjaki (!), češ, da Nemci in Italijani pač drugače skrbijo za svoje ljudi... Tu ga imaš, kakor na dlani pred seboj, lahkovernega slovenskega proletarca, ki mu narodno-delavska vzgoja zakriva jasen pogled, da ne vidi nepremostljivega interesnega nasprotstva med delavstvom in kapitalisti, in naj so ti poslednji okinčani tudi s — trobojnico. Zaman boš vpil, prijatelj, v imenu človekoljubja, usmiljenja ali narodnosti, slovenski delodajalec ti bo dal dela in zaslužka le tedaj, če bo njemu neslo. In italijanski kapitalist, kako skrbi ta za italijanskega proletarca v Trstu? Ali jih ne vidiš, teh tisočev, trpeti in stradati kakor ti? Prijatelj, izpreglej! «Edinost» je napravila slabo uslugo «imovitejšim» Slovincem v Trstu s priobčenjem onega oklica. Govori nam za cele knjige. Čemu se posebej in to javno vpiti k imovitim Slovincem, ali niso ti že sami od sebe v imenu narodnosti resnični prijatelji in podporniki vsaj slovenskega delavca? Narodni prvaki, imate besedo!

— Tržaška N. D. O. je vsa iz sebe od narodnega in slovenskega «zamosa», ako jo omenjajo tuptam češki Klofačevci. Če pa pride kateri teh čeških krumirskih veličin v Trst, tedaj je to za njo seveda naroden praznik. V zadnjem njenem glasilu citamo, da se hočejo češki krumirji združiti z njo v — slovensko internacionalo (!) Grozna beseda, najbrže je padel narodnjak v omedlevico, ko jo je napisal. No, tej famozni slovenski «internacionali» je treba posvetiti nekoliko pažnje in tudi bo treba povedati našemu delavstvu, iz kakih nečistih virov zajemajo tržaški narodnjaki svoje vzore!

— Končno so se razgibali tudi slovenski narodnjaki v protest proti stanovanjskemu oderuštvi. Zgodilo se je to v nedeljo 20. t. m. pod obligatno firmo N. D. O. Hišni posestniki namreč že več let temu kar nesramno navijajo stanarimo, pred kratkim so sklenili zopetno povišanje kar do 50%. Naša stranka že nekaj let sem pritiska na občinsko upravo, da bi se resno lotila rešitve stanovanjske krize. Zahtevala je 6—7 milijonov kron v ta namen. Hišni posestniki, ki dominirajo v mestnem svetu, so dovolili 400.000 K in Cassa di Rizparmio Triestina 150.000 K. Napravilo se je 150 cenениh delavskih stanovanj — to je seveda malo, kaplja v morju — a vendar kaplja in po večini uspeh socialističnega dela. Naša stranka je to vprašanje razpravljala že po nestevilnih shodih in po svojem časopisu in odkar sede naši poslanci v mestnem svetu, ne zamude nobene prilike, da ne bi spravili tega vprašanja v razgovor. V mestnem svetu je dne 15. t. m. naš poslanec sodrug Spazzal stavil štiri konkretne predloge v odpomoč stanovanjske krize, ki so se sprejeli in odkazali mestnemu odboru, da o njih poroča do 30. aprila t. l. In tu imamo naše narodnjake, ki so se vzbudili ob 11. uri in ki se hočejo pri protestu proti stanovanjskim oderuhom tudi pridružiti «raznim slojem», ki so že protestirali... Narodnjak sploh ne pozna nobenega priznanja socialističnemu delu, po besedah tržaškega narodnjaka smo le mi socialisti krivi vse revščine in bede na svetu. Refren te pesmice slišite skoro na vsakem narodnjaskem shodu. Ko je le ne morejo zapeti, pa utaje socialistično delo. Tako sedaj pri stanovanjskem vprašanju. Bodisi, ne maramo narodnjaskih hvale, ta bi nas le slabo priporočala; da, mi tudi ne odbijamo od sebe narodnjakov v boju proti stanovanjskim oderuhom. Stavimo pa en pogoj: narodnjaki se morajo v tem boju otresti svojih običajnih narodnjaskih manir, morajo pustiti lepo na miru kamoristične hišne posestnike in prijeti le hišne posestnike za grlo, brez razlike narodnosti. Na nedeljskem shodu se je pa udrihalo le po kamoristih, kakor da ne bi bili slovenski, oz. slovenski hišni posestniki tudi člani trsta tržaških hišnih posestnikov, t. j. v mednarodnem objemu z laškimi kapitalisti, kakor da ne bi tudi slovenski hišni posestniki odirali najemnikov. Smo radovedni, kje najdejo narodnjaki zopet svoj moment.

— Napredek! «Konsumno društvo za Ljubljano in okolico» je te dni kupilo v Sp. Šški lepo enonadstropno hišo z vsemi potrebnimi pritliklami. Kupnina znaša 30.000 kron, ki jo je tudi Konsumno društvo za Ljubljano in okolico takoj plačalo prodajalcu g. Jak. Burgerju v Sp. Šški. Hiša je nova, lani dograjena, stoji zraven dosedanje društvene prodajalne. Sedaj se bo tekočega leta preuredila, da bo služila za društveno prodajalno v Siski in začasno centralno skladišče. — Med člani «Konsumnega društva za Ljubljano

in okolico» vlada veliko veselje nad tem lepim korakom. Da, le tako naprej v prosep konzumentov Ljubljane in okolice.

— Konsumno društvo za Ljubljano in okolico šteje sedaj že 520 članov. Upamo, da se bo v kratkem to število zvišalo na 600. Pristopnina znaša 1 K—, delež 20 kron. Pisarna je v Ljubljani, Šelenburgova ulica, ki je odprta vsak dan od 8. ure do 12. dop. od 1/3. pop. do 1/7. ure zvečer.

— S samokresom je obstrelil v Mircu v gostilni Budihnovi Franc Marušič iz Orehovelj okoli 24 let starega Karola Besednjaka iz Mirna, in sicer v prsi. Igral se je s samokresom, nameril na Besednjaka in sprožil. Ranjenca so prepeljali v gorisko bolnišnico.

— Brezžična brzojavna postaja. V nedeljo se je oddala javnemu prometu prva avstrijska obrežna brezžična brzojavna postaja v Pulju. V bližnjem času se nameravata ustanoviti še dve obrežni brezžični brzojavni postaji.

Socialni pregled.

** Pulj. Stavbinskim delavcem na znanje! Tukajšnja stavbna tврdka Münz je od zidarske organizacije bojkotirana. Ošabni podjetnik je pozabil, da obstoja v Pulju močna zidarska organizacija in mislil, da se nahajamo še v prejšnjih stoletjih, je hotel odpustiti nekaj zidarjev, ne da bi jim dal osemdnevno odpoved kakor tudi § 77. zahteva in kakor je bilo tudi v kompromisu sklenjeno.

Mislil je, da bo zadel na vodo, toda izpodletelo mu je in zadel je ob trdo skalovje. Kompas ga je zmotil! Bleščeče zlato mu je zaslepilo oči take, da trda butica ni videla prihajajočih posledic. No, pa kaj je rekel: Saj imamo na razpolago žandarje in bajonete! Mogoče je mislil, da bodo delavci prišli razsajat in razbijat pred njegov hotel «Riviera»? No, za sedaj se je tudi zmotil. Niti ni vedel, da delavci kaj citajo in kaj vedo. Delavci so mu odgovorili z bojkotom in ne s terorizmom. Njegovi žandarji in bajoneti pa so lahko mirno brez skrbi spali. Ako pa hoče, da mu bodo žandarji z bajoneti gradili hiše in stvarjali velikanske hotele, nimamo prav nič proti temu.

Brez daljšega komentarja moramo še priložiti nekaj, kar bo zidarje zanimalo. Razposlal je namreč svoje agente, da mu nabavijo stavkokazov, ker jih tukaj ne more dobiti za nobeno ceno. Polagamo na srce vsem sodrugom zidarjem, da se ne bodo dali vjeti na takšne limanice, po katerih bi utegnile nastati hude posledice. Javljamo tudi, da ostane Pulj dlje časa zaprt za vse zunanje zidarje. Torej, zidarji, ki so prisiljeni iti s trebuhom za kruhom, naj se kolikor mogoče izogibljejo Pulja. Torej, pozor! Zidarska organizacija v Pulju.

Sodrugom, ki prihajajo v Aspang, se naznanja, da je ondotna lokalna organizacija razglasila bojkot nad kavarno Köttl pri kolodvoru. To se je zgodilo, ker kavarnar sistematično žali člane socialno-demokratske stranke in delavske časopise, dasi živi večinoma od delavskih krajcarjev.

Zadnje vesti.

iz državnega zbora.

Ozdravljenje parlamenta?

Mirno, brez običajnega hrupa in razpravljanja, brez orkestralne uverture je poslanska zbornica v četrtek pričela s svojim delovanjem. Nemški nacionalci pod vodstvom Wolfa so grozili z najhujšim, ker je Bienerth izkrcał zroglasnega intriganta in provokaterja, ministra Schreinerja, iz svojega kabineta. Toda med nemškimi svobodomiselnimi strankami je obveljala zmerna struja, ki je masčevala odletelega Schreinerja s papirnatim protestom in si izgovorila napram sedanji vladi politiko proste roke. Zbornica je izvolila dva nova podpredsednika: Italijana Concija in Rusina Romančuka.

Nato je došla v razpravo rekrutna predloga, ki določa število vojaških novincev za leto 1910 in ki dovoljuje vladi asentiranje rekrutov.

Proti militarizmu!

Stališče socialno-demokratske frakcije napram rekrutni predlogi, je razvil sodr. Pospišil. V času je dejal govornik ko nimajo država, dežele in občine niti bora za socialne maloge, v času, ko strdajo celi bataljoni brezposelnih delavcev, ko odganjajo bolnike iz spitalov zaradi pomanjkanja prostora, ko tarejo delavske mase neznosni indirektni davki, ne sme ljudsko zastopstvo dovoliti militarizmu niti vinarja.

Militarizem je po svoji naturi sovrazen delavskemu ljudstvu in socialna demokracija vseh držav in narodov ga mora pobijati dosledno in neprenehoma. Toda avstrijski militarizem prekasa po svoji reakcionarnosti vse druge. Pri nas trpimo še zmerom pod triletno aktivno vojaško dolžnostjo, v veljavi je še zmerom zastaveli vojaški kazenski red, ki poraja svoje sadove prav sedaj v Hofrichterjevi aferi. Armada je izločena iz parlamentarne kontrole: delegacije se ne sklicujejo in vojni minister se dosledno izogiblje ljudskega zastopstva. Napram mestevilnim interpelacijam glede trpinčenja vojakov, zastran nedostatkov in zlorab v vojnih obratih in glede mesocialnih principov pri oddajanju del in nakupu vojaških potrebščin je domobranski minister gluhonem. Pri vseh mezdnih bojih tvori oborožena sila zvesto stražo kapitalizma.

Ker je militarizem instrument vladajočega razreda, odtgnjen kontroli ljudskega zastopstva, odklanja socialno-demokratska frakcija rekrutno predlogo in bo glasovala proti nji.

Po kratkih govorih posl. Ebenhocha, Güntherja, Stranskega, Romančuka in Steinerja, se odkaže rekrutna predloga brambnemu odseku.

Interpelacijska pravica poslancev.

Vlada je postavno zavezana, da odgovarja na interpelacije poslancev ali pa da navede razloge, zaradi katerih ne odgovarja. Poslanci so zadnjič čase spravili na dan najrazličnejše šikane oblasti proti državi in shodom, dalje mnogostevilne neutemeljene konfiskacije, kršenja koalicijske pravice delavstva, trpinčenja vojakov. Toda vlada na vse to trdoratno molči in zavedno zanemarlja svojo postavno dolžnost.

V varstvo pravic, poslanski zbornici po ustavi zajamčenih, so stavili sodr. Adler, Tomašek, Daszynski, Pittoni in Wittyk interpelacijo na celokupno vlado.

Prihodna seja državnega zbora je v soboto s sledečim dnevnim redom: 1. Eventualno poročilo brambovskega odseka o rekrutnem kontingentu. 2. Prvo čitanje državnega proračuna in finančnih predlog. 3. Zakon proti pijančenju. 4. Prvo čitanje službene pragmatike.

iz draginjskega odseka.

Vloženih je vsega skupaj 41 predlogov. Sodr. Reumann predlaga, da se jih razdeli na sledečih osem skupin 1. Carinska in trgovska politika (žitna carina, uvoz in izvoz živine). 2. Prometna politika (tarife za prevažanje mleka in premoga). 3. Davčna politika (užitnina, indirektni davki). 4. Stanovanjsko vprašanje. 5. Karteli, monopoli, poddržavljenje. 6. Splošno varstvo konzumentov. 7. Javna dela in brezposelnost. 8. Statistika. Razpravljali se bodo najprvo predlogi prve in druge skupine.

Luegerjeva bolezen. Dunaj, 25. februarja. Danes se je zdravstveno stanje dr. Luegerja zelo poslabšalo. Krečnični pojavi so sicer ponehali, toda napadle so ga srčne slabosti in je po mnenju zdravnikov vsak čas pričakovati katastrofe.

iz brambovskega odseka. Dunaj, 25. februarja. Brambni odsek je razpravjal o rekrutni predlogi. Debata se še nadaljuje in je priglášena še daljša vrsta govornikov.

Konflikt na bolgarsko-turški meji. Sofija, 25. februarja. Na bolgarsko-turški meji je došlo iz doslej še nepojasnjenih vzrokov do krvavega spopada med turškimi in bolgarskimi vojaštvom, v katerega je posegla tudi bolgarska gorska baterija. Dogodek utegne biti izbruh vojnega konflikta med obema državama.

Umetnost in književnost.

: Opera. Po daljšem presledku je v soboto in nedeljo porodila naša opera zopet nekaj novega. Pač je novost le relativna; velja namreč le za letošnje sezono. Pel se je Verdijev «Trubadur», ki se brez ugovora prišteva najboljšim delom italijanskega komponista. Pri nas je od nekdanjega inanoga simpatij za italijansko glazbo, zlasti za njen «bell canto». S tem pa vendar ni ovrženo dejstvo, da je tudi Trubadur nekoliko zastavel in z njim ubijati moderno glazbo, se nam ne zdi preveč plodonosno. Gotovo tudi glazbena moderna ni svetost, pred katero bi se moralo ležati na trebuhu. Kakor sploh v umetnosti, tako je tudi v glazbi marsikdo mislil, da si sme dovoliti, kar si hoče, ako le pokrije svoje eksperimente s plaščem modernosti. Da pa razvoj in napredek v glazbi ni prazna pena, je priznal Verdi sam, ki je v delih svoje poznejše dobe sprejel marsikaj wagnerianskega, seveda na svoj način. Če smo se naučili, v operni glazbi iskati več sloge z besedilom in dejanjem, nego je bilo v starejši italijanski soli, se delo, kakor Trubadur, nikakor ne ponižuje. Menda je mogoče, imeti velik glazben užitek od Wagnerjeve trilogije ali od Meistersingerjev, pa se iskreno naslanjati ob čarobnih zvokih «Seviljskega brivca». Seveda mora propasti eno in drugo ob slabem petju in slabi godbi. A Trubadur se je pri nas spravil na oder tako, da je bilo res veselje. V soboto je imel gospod Fiala, ki je pel naslovno partijo, svoj častni večer in je dobil prav mnogo cvetja in daril. Vse po zaslugi. Njegov glas obvlada partijo v najnapornejših delih in — hvala bogu — njegova igra presega komedijske navade večine tenoristov. Od opernega pevca je težko zahtevati toliko kolikor od dramatičnega igralca; a gospod Fiala vendar ve, kaj je oder. Grofa Luno je pel gost, gosp. Vušković iz Zagreba. To je prvi operni bariton in partija Lune s svojimi temotami se mu prilaga, kakor da je nalašč zanj pisana. Krasnemu petju se pridružuje eleganten nastop. Eleonoro je imela gospa Norgartova, ki je s to naporno partijo utrdila svoj zaslužen renomé. Vse, kar se je po pravici smelo zahtevati, je podal tudi gospod Patočka. Nova je bila za gđno. Perálovo partija Azucene; to je bil kakor rigorozum za njen lepi alt in obstala je častno. Sploh smo bili s to uprizoritvijo v vsakem oziru lahko zadovoljni: s krepkim dirigiranjem gospoda Talicha, z orkestrom, z zbori, celo z opremo.

: Slovensko gledališče. V terek je bila zopet noviteta. Kadar čita človek Kadelburgovo ime na listku, že ve, da ne more mnogo izgubiti, ako mu uide njegov fabrikat. «Črni madež» igrajo pač tudi v Burgtheatru, ampak tam so igrali že več kakor eno nepotrebnost. Duševnega napora je v tej komediji bore malo. Tisti utrinek ideje, s katerim je hotelo peresno rokodelstvo persifilirati aristokratsko ošabnost, je zelo ubožen; take satirične naloge so res drugi že mnogo bolje opravili. Krepko prijeti si taki Kadelburgi, ki pišejo prav za tisto fevdalno in finančno aristokracijo, itak ne upajo, ne glede na to, da ne znajo. Kar je v komediji videti kakor tehnika, ni pravzaprav nič drugega nego mehanična izurjenost. Pa še ta sem-tertja hromlje. Če to manufakturno blago ne zasluži nobenega poklona, pa gre priznanje igralcem. Gospod Bohuslav je imel zopet priliko, postaviti na oder eno tistih figur, ki jih zna tako izborno vtelesiti. Bil je pri tej predstavi izredno počaščen; dobil je dva velika venca in nekaj daril ter mnogo zasluženega ploskanja. Salonskega zamorca je izborno kreiral gospod Nučič, gosp. Verovšek je vdihnil svojemu, iz kravih nižav doslemlu komercialnemu svetniku vso potrebno robotost; iz majorja je gosp. Danilo napravil skoraj več nego je bilo po avtorjevi površnosti mogoče. Dame Wintrova, Thalerjeva in Juvanova so se pošteno trudile; iz nič seveda niso mogle napraviti mnogo.

Raznoterosti.

† Zopet dijaški samomor. Blizu Znojma se je vrzel 17 letni realca Karl Fritsch na tir ravno, ko je imel priti vlak. Strojevodja ga je sicer opazil, toda vlak ni mogel več vstaviti in ta je odrezal realcu glavo in roko proč. Samomoru je bil vzrok: slabo izpričevalo.

† Zopet nesreče na morju. Blizu Švedske sta trčila parnika «Königsberg» in «Dresden». Oba sta bila manj ali več poškodovana. V perzijskem zalivu so se potopili trije parniki. Nad 200 oseb je utonilo. Vse moštvo z družino kapitana je našlo smrt v valovih. Na parniku «Jeanne d'Arc» se je vnel celuloid. Kapitan in en mornar sta zgorela, ladja tudi; drugi so se rešili.

† Nov element. Gospa Curie, soproga znamenitega, nedavno umrlega francoskega kemika in sama profesorica na pariški univerzi, je napravila desetino miligrama polonija, snovi, ki je več tisočkrat redkejša od radija. Polonij je zelo radioaktiven, bolj nego radij, zato bo tudi v zdravstvu igral veliko vlogo.

† Strup na vseh koncih in krajih. V Stockholmu na Švedskem je zbolele po veliki pojedinosti več oseb iz visokih vojaških krogov. Sumijo, da je bila kaka jed zastrupljena in da je to delo maščevanja.

† Zopet nova uniforma v skupni vojski. Dunajski časniki javljajo, da izidejo početkom aprila nove odredbe glede uniformiranja v vojski. Kavalerija bo tudi dobila sivo obleko, infanterijski oficirji pa gala-uniformo z belo suknjo (Waffenrock). V gala-uniformi se naj posebno razlikujejo oficirji, dočim naj debe zdravniki, računovodje in avditorji gala-uniforme kakor vojaški uradniki. Za vse vojne uradnike, intendante in inženirje bode normiran klobuk s perjanico. — To so hude skrbi!

† Praktična zrakoplovba. V Parizu se je ustanovilo zrakoplovno društvo, ki namerava stalni zračni promet med Parizom in Londonom. Baje hočejo še to leto iz njim početi, vendar bo pa prve vožnje spremljala francoska torpedovka.

† V zrakoplovu preko Alp. Zrakoplov «Berlin» se je spustil dne 13. t. m. ob 1. popoldne 15 km jugovzhodno od Milana na zemljo. Kmetje so pomagali pri zlaganju in odpravljenju zrakoplova v Milan. Vodja zrakoplova, poročnik von Holtheff pripoveduje o potu naslednje: Izpočetka smo plovili z brzino 60 kilometrov na uro preko Berninske skupine. Pogled je bil prekrasen. Ob 4. popoldne je zrakoplov dosegel višino 4000 metrov in je plaval nad dolino Adde. Tedaj je nastal v zraku popoln mir. Dve uri smo stali na mestu in temperatura je znašala 36 stopinj pod ničlo. Tekom noči pa smo nastavili pot polagoma proti jugu in ob 7. zjutraj smo bili nad Bergamom, ob 9. pa nad Monzo, kjer smo obstali, ker nismo imeli nobenega vetra. Pozneje se je pa zrakoplov zopet dvignil do višine 6000 metrov, kjer smo imeli 18 stopinj mraza.

† Zasuti rudarji. Pri Corbeau blizu Luticha v Belgiji se je utrgal podzemeljski plaz, ki je zasul pet premogarjev. Po peturnem trudu so rešili ponesrečene delavce, a štirje so bili mrtvi, dočim je zadnji, petnajstleten fant, živel. Vzrok plazu je gotovo v tem, da zemlja ni bila dovolj podprta.

† Smodnišnica v Aucklandu v južnem oceanu je zletela vsled eksplozije v zrak. V okolici je vse razdejano in 20 oseb je ubitih.

Srečen vse žive dni,
Vsaka mu jed diši,
Nikdar bolan:
Kdor vžliva

Najboljši želodčni liker!

Sladki in grenki

Ljudska kakovost liter K 2-40.
Kabinetna kakovost " " 4-80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Kaj naj

sedaj pijem, ko mi je zdravnik pójasnjl, da je bobova kava škodljiva mojemu zdravju?

Odgovor:

Kathreiner Kneipp-sladno kavo, katera ima vsled posebnega pripravljalnega načina duh in okus bobove kave, je redilna in vrhtega poceni. Ni boljsega zajutрка za mlado in staro.

Ustanovljena 1847.

52-12

Ustanovljena 1847

Čovarna pohištva J. J. Naglas

Turjaški trg št. 7 " LJUBLJANA " Turjaški trg št. 7

Največja zaloga pohištva za spalne in jedilne sobe, salone in gošposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na smeti, zimnati modroci, otroški yozički i. t. d. Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Kmečko-delavska gospodarska zadruga

Dobravlje :: pošta Sv. Križ, Goriško :: Dobravlje

prporoča svojo

bogato zalogo izbornih vin.

V Ljubljani ima zalogo v Vodmatu „pri Mraku“. Po cenah je vprašati v prodajalni „Konsumnega društva za Ljubljano in okolico“, Vodmat, Bohoričeva ulica.

Tiska Iv. Pr. Lampret v Kranju.

H. Suttner

Ljubljana Mesni trg nasproti rotovža.

Priporoča svojo bogato zalogo prvih švicarskih ur, zlatine in srebrnine najfinejšega izdelka po najnižjih cenah. Blago le prve vrste. Cenik na zahtevo zastoj in poštnine prosto. Obrnite se zanesljivo na domačo tvrdko, kjer boste najbolje postreženi. 64

Isdatatelj in odgovorni urednik Fran Bartl.

Naročajte in širite naš list!

Vsi, ki se čutilite trudne in slabotne,

ki hočete okrepiti svoj slabotno telo in pojačiti svoje pregnane in utrujene žilce, ste nervozni, neodločni, bolelni in oslabei zaradi oslabljivih bolezni; vsem doječim materam, doječim in dojenecem, če jih ne hranite z materinim mlekom, če hočete imeti čvrste in zdrave otroke, vsem tistim priporočamo žilce utrjujoče, okrepjujoče in kri tvoreče hranivo, ki se imenuje **Sladin**, t. j. doktorja pl. Trnkoczya sladni čaj. S sladinom se prihrani 50% na stroških v gospodinjstvu. Vse to dokazujejo tisoči izpričeval. En zavoj 1/4 kg velja 50 vinarjev. Po pošti najmanj pet zavojev. Glavna zaloga lekarna Trnkoczya Ljubljana. 52-36

PSZ-50
:: Našim rodbinam priporočamo ::
Kolinsko cikorijo.

Ceno posteljno perje in puh!

1 kilogram sivega, oskubljenega K 2-—, polbelega K 2-80, belega K 4-—, prima puhastega K 6-—, izredno finega skubljenega K 8-—, sivega puha K 6-—, belega K 10-—, izredno fini prsni puh K 12-—, od 5 kg nabrj franko.

Gotove postelje

iz gosto tkanega, rdečega, modrega, rmenega ali belega inleta (blaga nanking), 1 pernica 180 cm dolga in 116 cm široko ter 2 blazini, 80 cm dolgi in 58 cm široki, dovolj napoljene z novim, očiščenim puhastim, trpežnim, sivim perjem 16 K, s puhom K 20-—, s puhom K 24-—. Pernica sama 12 K, K 14-—, K 16-—, blazinic K 3-—, K 3-50, K 4-—. Pernice 180 cm dolge in 140 cm široke, K 15, 18, 20. Blazinic, 90 cm dolge in 70 cm široke ali 80 cm dolge in 80 cm široke, K 4-50, 5-—, 5-50. Spodnje pernice iz gradla, 180 cm dolge in 116 cm široke, K 13-—, 15-—, pošlje po povzetju, zavoj zastoj od K 10-— naprej franko 52-10

Maas Berger, Deschenitz št. 678, Böhmerwald.

Cenik o matracah, odejah, prevlečkih in vse drugemu blagu za postelje zastoj in franko. Če ne dopade, se zameni ali denar nazaj.

Kavarna
„Unione“ v Trstu
ulica Caserma in Torre Blanca
se priporoča.

Castiti gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar

52-26

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 stekleničic Vaše tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

posesnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri St. Petru na Krasi.